

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/109/2023
Identifikačné číslo spisu:	5123233698
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5123233698.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobkyne B. E.G., nar. XX. X. XXXX, bytom Q. XXXX, XXX XX Q.Á., zastúpenej Advokátska kancelária Groszmann & Co., s.r.o., so sídlom Kováčska 53, 040 01 Košice, IČO: 55 205 895, a Mgr. Petrom Koromházom, PhD., advokátom, Žižkova 3774/4C, 040 01 Košice, IČO: 53 423 984, proti žalovaným: v 1. rade ACS teplo j.s.a., so sídlom Družstevná 1090/86, 956 17 Solčany, IČO: 51 962 802, a v 2. rade J&T BANKA, a. s., so sídlom Sokolovská 700/113A, Karlín, 186 00 Praha 8, Česká republika, IČO: 47 115 378, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením veci, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina 26. septembra 2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nitra s poukazom na zákonnú úpravu ustanovenia § 40 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) účinnú od 1. júla 2023 (veta za bodkočiarkou), kedy súd aj bez námietky skúma vecnú, funkčnú ako aj kauzálnu príslušnosť počas celého konania, pričom pokiaľ sa týka kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch, túto skúma do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

2. Okresný súd Žilina zdôraznil, že podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023 je kauzálny príslušný súd na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Nitre Okresný súd Nitra. Nakoľko v danom prípade ide o sporovú vec obchodnoprávnej povahy v zmysle § 261 ods. 6 písm. c) zákon č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v platnom znení (odplatné zmluvy týkajúce sa cenných papierov - dlhopisov), Okresný súd Žilina nie je kauzálny príslušný súd na konanie v uvedenej právnej veci, preto spor, vzhľadom na zákonnú úpravu § 40 CSP, postúpil kauzálny príslušnému Okresnému súdu Nitra.

3. Okresný súd Nitra s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že kauzálna príslušnosť súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je Okresný súd Žilina.

4. Žalobkyňa sa podľa Okresného súdu Nitra domáha určenia, že na základe záložných zmlúv záložné právo nevzniklo a je neplatné, alternatívne, že záložné zmluvy sú neplatné a následne určenia, že záložné zmluvy sú voči nej neúčinné. Záložné zmluvy však neboli uzavreté na zabezpečenie záväzkov z odplatnej zmluvy, ktorej predmetom boli obstarané dlhopisy žalobkyne v spoločnosti Arca Capital. Týmto je Okresný súd Nitra názoru, že vo veci nejde o obchodnoprávny spor, a preto nie je vo veci daná ani kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra podľa § 22 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina a Okresnému súdu Nitra podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci Okresným súdom Žilina je dôvodný, nakoľko v prejednávanej spore nejde o obchodnoprávnu povahu, príslušnosť tohto súdu na prejednanie a rozhodnutie sporu však ostáva zachovaná.

6. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa § 2 ods. 19 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Okresného súdu Nitra je mesto Nitra; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Nitra, Topoľčany a Zlaté Moravce. Okresný súd Nitra má pracovisko v meste Topoľčany.

13. Podľa § 3 ods. 4 zákona o sídlach a obvodoch súdov, sídlom Krajského súdu v Nitre je mesto Nitra a jeho obvod tvorí aj obvod Okresného súdu Nitra.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky po dôkladnom preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že v danom prípade ide o sporovú vec občianskoprávnej povahy. Z obsahu žaloby a jej príloh je zrejmé, že žalobkyňa investovala finančné prostriedky do cenných papierov (dlhopisov) spoločnosti Arca Capital Slovakia, a.s., IČO: 35 868 856, ktorej dlhopisy boli ponúkané a umiestňované prostredníctvom spoločnosti SALVE INVESTMENTS, o.c.p., a.s., IČO: 35 871 211 (t. č. AB HOUSE

a.s.). Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4R/1/2021 zo 4. júna 2021, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 68/2021 z 12. apríla 2021 pod položkou K016375, bola povolená reštrukturalizácia spoločnosti Arca Capital Slovakia, a.s. V nadväznosti na uvedené si žalobkyňa prihláškou uplatnila svoju pohľadávku k dlhopisom, ktorá bola zistená a zapísaná do zoznamu pohľadávok s tým, že Arca Capital Slovakia, a.s. túto pohľadávku nerozporovala. Predmetom tohto sporu je žalobný návrh žalobkyne na určenie, že záložné zmluvy a) zo dňa 11. augusta 2020 a na jej základe zriadené a neskôr registrované záložné právo v prospech žalovaného II. k obchodnému podielu žalovaného I. v spoločnosti ACS Plyn s.r.o., IČO: 35 972 360; b) zo dňa 8. decembra 2020 a na jej základe zriadené a neskôr registrované záložné právo v prospech žalovaného II. k obchodnému podielu žalovaného I. v spoločnosti TOMA, s.r.o., IČO: 31 421 695; c) zo dňa 8. decembra 2020 a na jej základe zriadené a neskôr registrované záložné právo v prospech žalovaného II. k obchodnému podielu žalovaného I. v spoločnosti BARDENERGY, s.r.o., IČO: 43 875 548, sú voči žalobkyni v petite špecifikovanom rozsahu právne neúčinné. Predmetom sporu nie sú záväzky z odplatnej zmluvy týkajúcej sa cenných papierov (dlhopisov) uzavretej medzi sporovými stranami a ani vzťahy, ktoré by vznikli pri zabezpečení týchto záväzkov. Žalovaný petit je viazaný na určenie právnej neúčinnosti záložných zmlúv, ktoré neboli uzavreté na zabezpečenie záväzkov z odplatnej zmluvy, ktorej predmetom boli obstarané dlhopisy žalobkyne v spoločnosti Arca Capital. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konštatuje, že v súdnej veci nie je daná väzba na kritériá príslušnosti súdu prejednávajúcim a rozhodujúcim spor súvisiaci s dlhopisom.

15. Predmetom sporu nie sú ani záväzky z odplatnej zmluvy týkajúcej sa cenných papierov uzavretej medzi sporovými stranami a ani vzťahy, ktoré by vznikli pri zabezpečení týchto záväzkov. V súdnej veci nejde o spor z burzových obchodov a ich sprostredkovania (§ 642) a z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov podľa § 261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka, v ktorých prípadoch ide o tzv. absolútny obchod, kedy sa touto časťou zákona spravujú záväzkové vzťahy bez ohľadu na povahu účastníkov. Rovnako podľa § 261 ods. 7 Obchodného zákonníka v súdnej veci nejde ani o spor týkajúci sa vzťahov, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom. Vzhľadom na uvedené vo veci medzi spornými stranami nejde o obchodnoprávny spor podľa § 261 Obchodného zákonníka ale o spor občianskoprávnej povahy.

16. Všeobecným súdom primárne žalovanej obchodnej spoločnosti ACS teplo j.s.a., IČO: 51 962 802, je Okresný súd Nitra ako miestne príslušný pre okres Topoľčany podľa sídla označenej žalovanej spoločnosti na adrese Družstevná 1090/86, 956 17 Solčany, a teda v obvode Krajského súdu v Nitre.

17. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Nitra, keďže na konanie v danom občianskoprávnom spore je miestne príslušný Okresný súd Nitra.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.